

הורות שאינה ביולוגית

אמר לך רבי יהושע: וכי מיכל ילדה? והלא מירב ילדה! [אלא] **מירב ילדה ומיכל גידלה**, לפיכך נקראו על שמה. ללמדך שכל המגדל יתום בתוך ביתו - מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. רבי חנינא אומר: מהכא "ותקראנה לו השכנות שם לאמר יולד בן לנעמי" (רות ד, יז), וכי נעמי ילדה? והלא רות ילדה, אלא: **רות ילדה ונעמי גידלה**, לפיכך נקרא על שמה. רבי יוחנן אומר: מהכא "ואשתו היהודית ילדה את ירד אביגדור" וגוי "אלה בני בתיה בת פרעה אשר לקח (לו) מרד" (דברי הימים א' ד, יח) מרד זה כלב, ולמה נקרא שמו מרד - שמרד בעצת מרגלים. וכי בתיה ילדה? והלא יוכבד ילדה, אלא: **יוכבד ילדה ובתיה גידלה**, לפיכך נקרא על שמה. רבי אלעזר אומר: מהכא "גאלת בזרוע עמך בני יעקב ויוסף סלה" (תהילים עז, טז) וכי יוסף ילד? והלא יעקב ילד, אלא, **יעקב ילד ויוסף כילכל**, לפיכך נקראו על שמו. אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל המלמד בן חבירו תורה - מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, שנאמר "ואלה תולדת אהרן ומשה" (במדבר ג, א) וכתוב "ואלה שמות בני אהרן" (שם שם, ב) לומר לך: **אהרן ילד ומשה לימד**, לפיכך נקראו על שמו.

(יט, ב)

בפירוק תפקיד ההורות למרכיבי השונים מציגה סוגייתנו חמישה מרכיבים אשר בהעדרם לא תבוא ההורות למילוי תפקידה ומיצוי משמעותה.

תפקידה הראשון של ההורות הינו **הענקת אהבה וביטחון עצמי** וזאת באמצעות אהבת אם ובית חם בדיוק כפי שמקנה מיכל לאחיניה היתומים בהיותה להם לאם בגידולם בתוך ביתה. שני למרכיבי ההורות הינו **הענקת תחושת שייכות שורשיות** וההמשכיות הנצרכת בכדי לטעת בכל מעשי הבן תחושת אחריות כלפי הדורות הבאים, ובכדי לתת בידיו כלים להבין את הכוחות המוטבעים בנפשו על ידי אבותיו מעשיהם והדרך בה בחרו. מובן כי רות הגרה המואביה לא יכלה להעניק לבנה חינוך מסוג זה ולפיכך רכשו בבית סבתו נעמי.

רק במקום השלישי למרכיבי ההורות ניצב הביטחון הפיזי הפשוט, ההגנה הקיומית אשר בהעדר מוטיבציה קיומית ושמחת נפש לפנייה מדוללת היא וכמעט חסרת ערך. מרכיב זה למדים אנו מבתיה הפורסת חסותה על התינוק העברי אשר אמו אינה מסוגלת להבטיח את בטחונו הקיומי ומפקידתו בתיבה על פני המים.

חלקה הרביעי של הגדרת ההורה הנה **הפרנסה**. חובת פרנסת הבן והדאגה לצרכיו הגשמיים מלווה את ההורות בכל שלביה, ואין כיוסף הנוטל מאביו את עול פרנסת כלל המשפחה בתפקידו כמשנה למלך מצרים השולט באוצרות היבול עבור כל בני האזור כולם.

האחרונה שבחובות הורים האינוסופית בכמותה ובאיכותה הנה **הקניית דרך התורה לימודה וביצועה**, אשר תיתן בידי בנם את הכלים לעשות רצון אביו שבשמים להגיע לתכליתו ולמצות כוחותיו. לכן אהרן מוסר את בניו לידי משה אחיו בכדי שילמדו תורה ממקבלה הראשון.

נמצנו למדים כי חמישה חלקים בהורות: אהבה, שרשים, בטחון, פרנסה ותורה וכל הנוטל אחד מהם ראוי להיקרא אב לאדם גם אם לא ילדו בפועל.

[מתוך: זהב במשכיות כסף, אסופת רעיונות בענייני אגדה במסכת סנהדרין, עמ' 109-110, הרב נועם פרל]